

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po počti prejeman za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za jeden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljane brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za jeden mesec 1 K. 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor snaža poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznaniila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h., če se oznaniilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolo frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12. Govoljivo posiljati naročnine, reklamacije, oznaniila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Slovenski Narod telefon št. 34

Narodna Tiskarna telefon št. 85.

Časniški glasovi o obsodbi dr. Šusteršiča.

I.

Razprava o žlindri v državnem zboru, ta razprava, pri kateri je bil dr. Šusteršič tako strahovito obsojen, kakor še nikdar noben poslanec, je obudila v celi državi velikansko senzacijo in so se že njo bavili vsi listi. Klerikalni listi, kakor dunajski »Vaterland«, ki steje dr. Šusteršiča mej svoje sotrudnike, prasi »Hlas Naroda«, čigar dunajski poročevalce je zajedno tudi »Slovenčev« poročevalce in je torej svoje poročilo pisal po diktatu dr. Šusteršiča, skušajo seveda kolikor toliko pomagati dr. Šusteršiču iz stiske, saj obsodba tega stebra klerikalstva zadeva nekoliko tudi vse druge klerikalne stranke, ali še ti prononcirani klerikalni listi se ne upajo, postaviti se povse odločno na stran dr. Šusteršiča. Velika večina klerikalnih listov kar molči, to je dokaz, da so tudi klerikali glede dr. Šusteršiča zaključili račune.

V naslednjem hočemo navesti nekaterе časniške glasove, da spoznajo čitalatelji, kako sodijo drugod o bitki dne 1. maja, v kateri bitki je dr. Šusteršič obležal smrtnoranjen na bojišču.

»Fremdenblatt« veleugledno glasilo ministrstva zunanjih del, je pisal:

Grajalna aféra, katero je poslanec Šusteršič sprožil v poslanski zbornici, je prinesla celo vrsto presenečenj in se je napislo končala tako, kakor ni pričakovoval niti njen provzročitelj (dr. Šusteršič) niti grajalni odsek. Dočim je poslanec Šusteršič hotel zbornico pridobiti, da bi udarila Vsenemcem, se je večina odločila zoper nasvetovani predlog grajalnega odseka in je poslancu Šusteršiču odrekla vsako zadostitev. Poleg tega obračuna mej poslanec Šusteršičem in nemškimi strankami tekel je pa tudi še drug, veliko bolj kravav — obracun — namreč mej liberalnim Slovencem in poslancem

Susteršičem kot voditeljem kranjskih klerikalnih Slovencev. Tako neusmiljen, tako uničuoč boj, kakor mej liberalnimi Slovenci in njih klerikalnimi rojaki se je v zbornici težko že kdaj dobojeval. Šusteršiča so njegovi lastni rojaki dolžili demagogije, tiranstva, njegovo glasilo »Slovenec« sistematičnega psovanja liberalne stranke. To je bil za g. dr. Šusteršiča v dvojnem oziru nečasten izid afere z žlindro, katere afere upliv na strankarske razmere na Kranjskem ne more izostati.... Gotovo so razkritja liberalnih Slovencev, dr. Tavčarja in Plantana, zamenito uplivala na glasovanje. Čitala sta članke iz glasila g. Šusteršiča, iz »Slovenca«, v katerih so se liberalni Slovenci sramotili kot veleizdajalci in se zasramovali celo duhovniki kakor Spinčič, ker se ukazom dr. Šusteršiča niso hoteli ukloniti. Zlasti liberalni Slovenci smatrajo ta dan kot dan obračuna in kot sodni dan.

»Neue Freue Presse« je pisala:

Ako gosp. Šusteršič ni preveč gluhi, mora izrek parlamenta umeti tako, da se poslanska zbornica, izvzemši krščanske socialiste in klerikalce zahvaljuje za dvoljivo čast, ga mej svoje člane šteti. Celo grajalni odsek, v katerem so imeli stranke bivše desnice večino, je popotovanje g. Šusteršiča v zadevi žlindre spoznal kot nelojalno in nepravilno in je v dveh točkah odrekel grajo, kijo je zahteval dr. Šusteršič. Samo radi priimka »Doktor Žlindra«, ki ga je Stein zaklical Šusteršiču, je dr. Kramar predlagal grajo, ker je bil ta priimek izrečen z žaljivim namenom. Zbornica je torej kratko malo odrekla od dr. Šusteršiča zahtevano zadoščenje in je na nedvoumen način pokazala, kako o dr. Šusteršiču misli. G. Šusteršič je doigral. Njegov poskus, rehabilitirati svojo čast in dobiti od večine častno izjavo, je veljal zbornico jeden dan dela. Ta cena ni previsoka, če zadene stranko, katero reprezentira Šusteršič, zaslужena usoda. O pogubnem delovanju klerikalno-reakcionarne stranke na Kranjskem sta svobodomiselnata poslanca Tavčar in Plantan povedala kaj poučne stvari. Čudno, da osrednja vlada ravno to stranko podpira. Mej najzanimivejše stvari, ki so se povedale v zbornici, spada, daje v svrhoklerikalne agitacije od g. Šusteršiča ustavljeno gospodarsko društvo dobilo od poljedelskega ministrstva visoko podporo, o kateri kranjska deželna vlada do pred kratkim ničesar vedela ni, in glede katere se od nje ni zahtevalo nobenega poročila. O tej točki bo treba dobiti še pojasnil, in bi bilo zlasti interesantno dognati, kateri minister je dovolil to podporo na lepe oči in pristoklerikalno mišljenje g. Šusteršiča.

»Extrablatt« je pod naslovom »Parlament kot kazensko sodišče« pisal:

G. dr. Šusteršič, načelnik klerikalnega slovanskega središča, bi ne bil smel na solnce iti. Ker je to vendar storil, mu teče maslo v vročih curkih z glave. Že grajalni odsek, ki ga je zaradi žaljivega medklica zahteval, je izrekel uničuočo obsodo — ne nad žaljivcem, ampak razdaljenim dr. Šusteršičem, zakaj odsek je odklonil izreči grajo zaradi najhujših dveh žaljenj, ki sta bili storjeni dr. Šusteršiču, in jo je predlagal le zaradi tretjega, relativno nedolžnega medklica. Toda poslanska zbornica je tudi radi tega grajo odklonila. Po vsem, kar se je tekoma razprave čulo o nezaslišanih mahinacijah dr. Šusteršiča, je bilo tudi nemogoče, pustiti medklica »šuft« in »Vaše roke so od žlindre umazane« negrajana, medklic »Doktor Žlindra« pa kaznovati. Poslanska zbornica je torej izrekla, da tisti ne zaslubi graje, kdor voditelja klerikalnih Slovencev opsuje na tak način, kakor se je zgodilo, in to z ozirom na sramotna dejanja, ki jih je dr. Šusteršič storil v političnem boju zoper svoje lastne rojake.... Čuje se, da odloži dr. Šusteršič mandat. Poslanci, ki dr. Šusteršič natančno poznavajo, dvomijo o tem. Šusteršič ima debelo kožo in si ne stori mnogo iz raztopljenega masla, ki mu teče z glave.

LISTEK.

Odveč.

Ruski spisal A. P. Čehov.
(Konec.)

To Olgo Kirilovno bi bilo treba naštosti! je dejal Zajkin s studom. Nesi to proč! Sramuj se, da mučiš uboge živali!

„Moj Bog,“ si je mislil, ko je Petrček odšel, „kako slabo vzugajo otroka!“

Pavel Matvejič je že pozabil na svoj glad in na utrujenost; bavil se je sedaj le z bodočnostjo svojega sina. Zunaj je izginjala dnevna luč bolj in bolj. Čulo se je, kako se vračajo iz večerne kopeli letovišniki. Nekdo se je ustavil pod okni in zaklical: „Gobic morda?“ in ker se ni oglasil nihče, so tekle bose noge dalje. Ko se je stemnilo že tako, da obrisov geranj skozi zastore ni bilo videti več ter je postal zrak hladnejši, so se odprla vrata veže, in začuli so se nagli koraki, glasovi, smeh....

„Mama!“ je zaklical Petrček.

Zajkin je pogledal iz svoje sobe in videl svojo ženo Nadeždo Stepanovno,

svežo in rožnato, kakor vedno.... Z njo so bili Olga Kirilovna, suha blondinka z velikimi pegami in dva neznana mu gospoda: eden mlad, dolg, s svetlimi, kodrastimi lasmi in z velikanskim kraljjem, drugi majhen, plečat, z gladkoobritim igralskim obrazom in sivkastovščinjevo, močno izpognjeno brado.

„Natalija, postavi samovar!“ je zaklical Nadežda, pri čemer se je čulo šumenje njene obleke. „Tako, Pavel Matvejič je prišel?... Pavel, kje si?... Dober večer, Pavel!“ je dejala in prisopihala v soprovoso. „Lepo, da si prišel.... jako me veseli!... Z menoj sta ljubimec in junak naše diletantske družbe. Pojd, da te jima predstavim! Elen, večji, je Koromislov, izvrsten pevec, drugi, mali, Smerkalov, pa je igralec iz poklica, deklamuje krasno!... Ah, kako sem trudna!... Pravkar smo imeli izkušnjo... imenitno gre. Dali bomo „Najemnika s pozavno“ in „Ona me pričakuje“... Pojutrajšnem bo predstava.“

„Čemu si ju privedla s seboj?“ je vprašal Zajkin.

„Vsekakor potrebno, papaček! Po čaju moramo ponoviti uloge in še nekaj peti... Jaz pojem namreč s Koromislovim duet... Da in da ne pozabim... pošli Natalijo,

moj ljubi, da prinese sardin, likerjev, sira in še kaj... Bržcas ostaneta pri večeri... Ah, kako sem trudna!“

„Jaz nimam nič denarja.“

„Ne, papaček... to bi se ne spodbilo! Vendar me boš spravljal v zadrego?“

Čez pol ure so poslali Natalijo po zaželene stvari. Zajkin je izpel svoj čaj, pojedel cel francoski hlebec in šel potem v svojo spalnico, kjer je legel na posteljo, Nadežda pa je šaleča se hrupno in med smehom ponavljala uloge... Pavel Matvejič je postušal dolgo zamolklo mrmaranje Koromislova in vzroke Smerkalova... Potem je sledil dolg razgovor, katerega je kršilo cvileče smejanje Olge Kirilovne. Smerkalov je kot igralec po poklicu samozavestno in živo razlagal uloge...

Na to je sledil duet, in potem se je čulo rožjanje namiznega orodja. Med dramanjem je ališal Zajkin, kako silijo Smerkalova, naj deklamuje „Grešuico“, in kako je ta, ko se je nekaj časa branil, začel deklamovati. Sikal je, se bit na prsi, jokal in smejal se s svojim hripavim basom... Zajkin je nagubančil čelo in skril glavo pod odoje...

„Vaša pot je po temi dolga,“ je čul uro kasneje glas Nadežde Stepanovne.

„Zakaj ne ostanete preko noči kar pri nas? Koromislov se vleže lahko tu v jedilnici na divan, in vi, Smerkalov, lezite na Petrkovo postelj!... Petrček spi lahko v delavnici mojega soproga... Gotovo, kar ostanite!“

Končno, ko je bila ura dve, je postal mirno. Vrata spalnice so se odprla, in vstopila je Nadežda Stepanovna.

„Pavel, ali spiš?“

„Ne... kaj je?“

„Pojdi v svojo delavnico, moj ljubi, in lezi na divan, tu bom postlala Olgi Kirilovni... Torej pojdi, prijatelj... Postlala bi ji v twoji sobi, a boji se, spati sama. Vstani vendar!“

Zajkin se je dvignil, si ognil spalno suknjo, vzel blazino in šel v svojo delavnico. Ko se je prtipal do divana, je prišgal luč in videl, da leži ondu Petrček. Deček ni spal in gledal je z utripajočimi očmi v luč.

„Papa, zakaj pa ne spe komarji ponodi?“ je vprašal.

„Zato... zato,“ je mrmral Zajkin, „ker sva tu midva oba, ti in jaz, odveč... Še spati ne moreva nikjer!“

„Papa, in zakaj ima Olga Kirilovna pege po obrazu?“

svojega življenja oziroma življenskega namena.

Res je, da so se v prvi vrsti gospa Hofbauerjeva in posestniki vodnih naprav v Tržiču uprli načrtu nameravane uporabe vode v svrhu pridobitve električne sile za predilnico, res je pa tudi, da je gospa Hofbauer svoj ugovor umaknila in res, da bi se po projektirani uporabi vode niti posestnikom vodnih naprav ne jemala voda niti studenci nekaterih pristav ali občine oškodovali.

Andrej Gassner.

Zahvaljuje se naprej za sprejem teh vrstic zabilježim
s spoštovanjem

Dr. Otto Vallentschagg.

V Ljubljani, 6 maja.

Poslanec dr. Kramař o položaju.

Bivši prvi podpredsednik državnega zbora je sporočil »Pester Lloyd« svoje mnenje o položaju. Kramař ne verjame, da bi mogel državni zbor ostati trajno delaven. Dokler poslanci sebi in svojim volilcem v investicijah in vodocestnih delih dovoljujejo milijone, tako dolgo so seveda delavni. Ko pa začne država zahtevati od njih žrtve, bodo poslanci iz strahu za svojo popularnost prenehali biti delavni. V kanalskem vprašanju sodi Kramař jako skeptično. Zdi se mu, da bodo nove vodne ceste večje vrednosti za Nemčijo, kateri se s temi cestami olajša konkurenca z Avstrijo na Balkanu in na Levant. Dokler se ta važni ugovor ne odpravi, bodo Kramař le za kanaliziranje Moldave in Labe, toda brez zvezne z Dunavom, ter za regulacijo in melioracijo manjših vod. Kramař meni, da je na gospodarskem polju vlada združila Nemce in Čeha na složno delo. Ta složnost v gospodarskem delovanju ne bo ostala brez vtiska na politične, jezikovne razmere na Češkem. Narodna sprava pa je odvisna od Vsenemcev, ki imajo večino mandatov na severnem Češkem. Spravoljubni pa Vsenemci ne bodo postali prej, ako ne dobe iz Nemčije nedvoumnega odgovora, da se iz Nemčije ne smejo nadejati nobene podpore. To bi doseglo lahko avstrijsko zunanje ministrstvo. Dobro je vplivala na duhove na Češkem ustavnitev umetniške galerije in brez vtiska ne ostane tudi prihod cesarja v Prago. Kramař misli, da bodo v parlamentu vladalo do jeseni vojno premirje. Kaj pa se zgodi potem, ne ve nihče.

Zjednjenje hrvatskih opozicionalnih strank.

Troje hrvatskih strank, ki imajo isti državnopravni program ter se bore skupno, dasi na razne načine proti sedanjemu vladnemu sistemu na Hrvatskem, se namerava zdjediniti v eno stranko. Narod želi tako fuzijo, naveličan je boja med posameznimi opozicionalnimi strankami, ki se v bistvenih točkah svojih teženj dočela strinjajo. Zato je stranka prava predlagala, naj bi se stranke spravile in osnovale skupno močno stranko. To se je enkrat že nameravalo, a sprava in fuzija se ni posrečila — radi imena, ki naj bi

„Ah, molči vendar ... Dolgočasne!“

Zajkin je nekaj časa premisljal, potem se je oblekel in šel na ulico na svež zrak. Gledal je sivo jutranje nebo, nepremično stojče oblake, poslušal zategnjene vzrike jerebice in sanjaril o bodočem dnevu, ko bo mogel v mestu po svoji vrnitvi iz pisarne mirno spati. Nakrat se je pojavit nedaleč od njega človek.

„Brez dvoma kak ponočni čuvaj,“ si je mislil Zajkin.

Ko pa je prišel bližje in pogledal načneješe, je spoznal gospoda v rumenih hlačah, s katerim se je seznanil včeraj.

„Kaj ne spite? je vprašal Zajkin.

„Ne, spati ne morem,“ je vzduhnil gospod v rumenih hlačah. „Z zadnjim večnim vlakom so dospeli k meni ljubi gostje ... mama moje žene v spremstvu mojih nečakinj, izvrstnih, ljubeznih deklic. Izredno me je razveselilo ... dasi je zelo hladno in mokrotno. Vi pač tudi uživate naravo?“

„Dà,“ je godrnjal Zajkin, „jaz tudi uživam naravo. Ali ne veste, če ni tu v bližini kaka pivnica ali gostilnica?“

Gospod v rumenih hlačah je zrl zamišljeno proti nebu ter se pomenljivo smehljal.

ga dobila nova skupna opozicionalna stranka. »Agramer Tagblatt« izraža željo, da bi se ta slučaj ne ponovil več in meni, naj bi se osnova spočetka le koalicija opozicionalnih strank.

Vojna v Južni Afriki.

Dopisnik lista »Times« poroča iz Pretorije 3. t. m.: Ker je bila gospa Botha zopet pri svojem soprogu, so nastale govorice, da so se začela mirovna pogajanja iz nova. Pooblaščen sem izjaviti, da to ni resnica in da se tudi ne namejava pogajanje obnoviti. Blizu Cradocka je burski poveljnik Malan ujel majhen oddelek diamondfieldskih jezdecev. Buri so postrelili Angležem vse konje in ranili tudi poveljujočega častnika. Polkovniku Scobellu pa se je posrečilo uiti. Brčas so ga Buri pod častno besedo izpuštili ter se bo moral vrniti na Angleško kakor že nekateri angleški generali. Iz Laurenzo Marqueza poročajo: General Kruitzinger je zajel 500 angleških suličarjev na konjih ter jih ujel. Kitchener javlja, da so se operacije generala Frencha popolnoma ponesrečile in da ima Botha sedaj 9000 mož. Lord Kitchener je brzojavil iz Pretorije angleški vladi: Od mojega zadnjega poročila so različni angleški oddelki ubili 10 Burov, 83 so jih ujeli, 13 Burov pa se je udalo. Zaplenili so Angleži 286.000 paketov patron, 100 voz z vpregami in 2070 konj. Burom niso s tem zaplenbami napravili Angleži nikakor velike škode, kajti Buri so si svoje izgube nadomestili trikratno s pleni, katere so dobili na angleških vlakih. V Kapstadtu je minoli teden obolelo za kugo 63 oseb, med temi jih je umrlo 32. Vsega skupaj je zbolelo doslej 519 oseb, umrlo pa 217. Kužni slučaji so se pojavili tudi v nekaterih drugih mestih in lukah.

Občni zbor „Narodne tiskarne“

Včeraj dopoludne se je vršil v uredniških prostorih redni občni zbor »Narodne tiskarne«.

Društveni predsednik, g. dr. Tavčar, je pozdravil navzoče delničarje, zastopajoče 74 delnic in konštatoval sklepčnost občnega zborna.

V imenu upravnega odbora je potem poročal g. Jos. Lavrenčič o društvenem delovanju v letu 1900.

»Narodna tiskarna« je tudi v preteklem letu ugodno uspevala. S 1. januarjem 1900 je odpadel časniški kolek, kar je blagodejno vplivalo. Upravni odbor ni pri odpravi koleka iskal dobička, kar se je zgodilo pri marsikakem drugem listu, marveč je znižal naročnino na »Slovenski Narod« za vso odpadlo kolkovino, to je za šest kron. Ravno tako se je znižala cena posameznim številkom. Kolek je znašal leta 1899. nad 10.000 kron. Znižana naročnina je imela to dobro, da se je število naročnikov pomnožilo. Tudi vsebina in mnogovrstnost lista je k temu znatno pomogla. Kako se je list razširil, se vidi iz tega, da presega naročnina l. 1900 ono iz leta 1899. za 2468 kron 31 vin., oziroma če se še odpadli kolek 10.259 K upošteva za 12.727 kron.

Kako se je list občinstvu priljubil, kaže posebno podrobna razprodaja. List se prodaja v Ljubljani na 12 mestih ter v Št. Petru na Notranjskem. Lani se je prodalo 27.923 številki, mej tem, ko se jih je leta 1899. prodalo le 15.277. V tiskarni se je prodalo lani 2797 iztisov »Slovenskega Naroda«. Skupno se ga je torej oddalo v posameznih številkah 30.720.

Tudi pri »Ljubljanskem Zvonu« smo lani napredovali. Število naročnikov se je znatno povišalo. 12 številko je tiskarna posvetila Prešernovemu spominu. Tiskarna pri tem ni štedila, da dostojo proslavi stoletnico Prešernovega rojstva.

»Rodoljub« je bil tudi lani pasiven. Največ stroškov provzročala je poštnina. V zadnjem četrletju lanskega leta je »Rodoljub« izhajal kot tednik. Izkazalo se je, da je list, ki je namenjen preprostemu ljudstvu, mnogo tal pridobil, dasi je gonjavno proti njemu najhujša.

Upravni odbor se je po zadnjem občnem zboru tako konstituiral, da je volil predsednikom zopet g. dr. Ivana Tavčarja, podpredsednikom pa gosp. Franu Hrena. Sej je imel upravni odbor preteklo leto 8.

Nadzorstvo je primerjalo bilanco z glavnimi in pomožnimi knjigami in je iste glasom potrdila v redu našlo. Skupni promet je lani znašal 232.698 kron 68 vin., za 21.585 kron 20 vin. več, kakor predidoče leto.

Tiskarskih del je bilo leta 1900 načenih 2827, inseratov 2693, in je tudi v tem oziru zabeležiti znaten napredok. Razen društvenih listov je tiskarna pretečeno leto tiskala »Slovenski Pravnik«, »Zvonček«, »Zbornik Slovenske Matice«, »Knezovo knjižnico«, »Jurčičeve zbrane spise« itd. »Žarke in snežinke«, »Mladinsko knjižnico«, »Krsnikove zbrane spise«, »Pisanke«, »Kettejeve poezije« in razne tiskovine za »Ljubljanskega Sokola«, »Dramatično društvo«, »Glasbeno Matico« in razna druga narodna društva, hraničnice in posojilnice. Razen tega je tiskarna izvršila tudi mnogo akcidenčnih del v raznem barbotisku.

Vsa ta dela je izvrševalo 30 oseb, in sicer: Vodja in podvodja tiskarne, upravitelj listov, 12 stavcev, 2 strojevodji, 3 učenci, 6 deklet, 2 raznašalca in 2 hlapca.

Upravni odbor je predlagal, naj se čisti dobiček razdeli tako-le:

Delničarjem naj se izplača dividenda po 6 K kar znaša 2400 K, za nagrade osebju 1806 K, in daruje naj se družbi sv. Cirila in Metoda 200 K, »Narodnemu domu« 200 K, gledališkemu podpornemu društву 200 K, dobrdelnemu društvu tiskarjev 50 K »Učiteljskemu konviktu« 100 K.

Jurčičevih zbranih spisov se je pradoljano lani 970 zvezkov, za 510 zvezkov več, ko l. 1899. in je II. zvezek pošel tako, da ga je bilo treba lani novič natisniti.

Poročevalc je predlagal, naj vzame občni zbor poročilo na znanje, in naj odobri predloge glede razdelitve čistega dobička.

Po kratki debati je občni zbor sprejel vse stavljene nasvete in dal odboru absolutorij.

V upravni odbor so bili za dobo treh let izvoljeni zopet izvoljeni vsi dosedanji odborniki, namreč gg. Ivan Gogola, Peter Grasselli, Fran Hren, dr. M. Hudnik, d. Jos. Kušar, Jos. Lavrenčič in dr. Ivan Tavčar.

Za pregledovalce računov so bili izvoljeni gg. Iv. Vilhar, Fr. Ks. Souvan, F. Zupančič, I. Knez in dr. Fran Tekavčič, na kar je predsednik gosp. dr. Tavčar zaključil zborovanje.

Občni zbor ljubljanskega gasilnega društva.

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo imelo je včeraj dopoludne v dvorani mestnega doma svoj letosni občni zbor, katerega so se člani skoraj polnoštevno udeležili, ki pa je tudi, žal vnovič, pokazal, da se nasprotstva v društvu še vedno niso polegla. Naloga novega odbora, v katerem sede mirni in trezni može, naj bode, da primernim načinom poravna nasprotstva, ter da vzdrži disciplino, ki je prvi pogoj društvenemu obstanku.

Zborovanje otvoril je načelnik gosp. Ludovik Stricelj pozdravljoč zbrane društvenike, zlasti pa g. župana Hribarja in mestnega policijskega svetnika gosp. Podgorška. Naklonjenosti gospoda župana zahvaliti se je v prvi vrsti, da je gasilno društvo dobilo krasen dom; s podporo mestne občine bode društvo tudi v prihodnje vestno izpolnjevalo svojo teško nalogo.

Župan Hribar izrazil je željo, naj društvo procita, in naj izgine iz njega vsako strankarstvo, ki ovira uspešno delovanje. Izbrati je občnemu zboru novo načelnštvo, in gospod župan apeluje na društvenike, naj, neupoštevajoč osebne simpatije in antipatijs, izvolijo može, ki bodo v vsakem oziru kos svoji nalogi. V imenu mestne občine obljudi gospod župan, da bode to toliko potrebno društvo, ki izvršuje požarno policijo, v občinskem svetu našlo vedno krepko podporo.

Društveni zapisnikar gosp. Kukla poročal je potem o društvenem delovanju v preteklem letu. Na pomoč je bilo poklicano društvo pri 4 večjih in 11 manjših požarih, straža v »Mestnem domu« pa je bila trikrat alarmirana. Zapisnikar konstatuje, da je društvo v polni meri izpolnilo svojo dolžnost, in da je povabilno omeniti discipline in požrtvovalnosti posameznih članov. Nadalje oskrbelo je dru-

štvo 205 straž v gledališču, v »Katoliškem domu« in v bivši cukrarni. Odbor je obravnaval društvene zadeve v 12 sejah; razven tega vršilo se je 6 službenih zborovanj in dva izredna občna zbra. Nedorljskih inspekcijskih je bilo 56. Novinci so imeli skupno 20, strojniki s parno brizgalno pa 8 vaj. Dne 27. maja lani počastil je društvo nadvojvoda Rainer ter se povabilno izreklo o društvenih prostorih in vzornem stanju orodja. Povodom slavnosti cesarjeve sedemdesetletnice, Prešernove stoletnice itd. je tudi gasilno društvo primerno sodelovalo. Društvo ima sedaj 92 izvršajočih, 14 časnih, 153 podpornih članov. Zapisnikar omenil je konečno žalostnih razmer, katere so se pretečeno leto pojavile v gasilnem društvu. Nekateri člani udali so se bili inspiracijam izven društva stoječih faktorjev ter so pričeli rovati proti društvenemu odboru, ne meneč se za to, da s tem izpodkopujejo ugled društva. To se ne sme več goditi, in porčevalc apeluje na dobro misleče tovariše, naj pri današnji volitvi oddajo svoj glas možem, ki bodo mirno in vestno delovali v prospehu društva.

Blagajnik A. Leutgeb poročal je potem o društvenem računskem sklepu. Društvena blagajna imela je 6736-14 K dohodkov in 5738-51 K stroškov in je torej ostalo v blagajni 997-63 K. Mestna občina je prispevala s 1600, kranjska hranilica pa s 1000 kronami. Čisti dobiček božičnice je znašal 955 kron. Podporni sklad je imel 2821-17 K dohodkov in 168-16 K stroškov, torek 2653-01 K prebitka. Dohodki bolniške blagajne so znašali 2841-22 K, stroški 894-90 K in je bilo torek prebitka 1586-42 K. Društveno premoženje znaša 25.786-42 K. Vsi računski zaključki so se brez vgovora odobrili.

Potem se je prestopilo k volitvam. Že pri zapisnikarjevem in blagajničarjevem poročilu slišale so se od strani opozicije razne opazke, volitev odbora pa je dala malkontentom, zlasti gg. Dachsu in Lenčku, povod k burnim ugovorom, ki so postali še bolj strastni, ko se je konštatovalo, da so malkontenti v manjšini. Oddan je bilo 81 glasovnic. Doseganji načelnik g. Ludovik Stricelj bil je s 44 glasovi zopet izvoljen. Nadalje so bili izvoljeni s 43 glasovi: v I. četi g. Dinter poveljnikom, g. L. Stricelj ml. namestnikom; v II. četi g. Porenta poveljnikom, g. Leutgeb namestnikom; v III. četi g. Lipus poveljnikom, gospod Babnik namestnikom; zapisnikarjem bil je zopet izvoljen g. Kukla, revizori gg. Kalmus, Lapajne in Medic; zaupni može so gg. Barle, Furlan in Šorš. Večina pozdravila je izid volitve z burnim ploskanjem, manjšina pa je burno ugovarjala.

Ko se je nemir nekoliko polegel, oglašil se je g. župan Hribar k besedi. Rekel je, da mu je bilo mučno prisostvovati takim burnim prizorom, in da je ostal le za to, ker mu pravila tako velevajo. Volitve so se izvršile. Večina, s katero je izvoljen nov odbor, sicer ni velika, a večina je vendarle in manjšina bi se morala pokoravati. Gospod župan apeliral je na srce in na vest društvenikov, naj varujejo disciplino, kajti ako bi se vzdržalo nasprotstvo tudi v slučaju nesreče, izgubilo bi društvo pravico do obstanka. Prebivalstvo pričakuje, da se povrne zopet mir in sloga v gasilno društvo.

Novoizvoljeni načelnik storil je potem oblubo, ki ga veže k dveletnemu devanju; moštvo in odborniki pa bodo storili oblubo pozneje.

Načelnik Stricelj izjavil je, da bode vestno deloval v prospehu društva ter zahvalivši se za izkazano zaupanje zaključil občni zbor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. maja.

niso pomagale do zmage niti pečena teleta. Z ozirom na poraz liberalcev v Ribnici in na Rakeku bi Tavčar lahko dejal, da je zanj politika, prav za prav politika. Zares duhovito, in za katoliškega duhovnika posebno okusno! Le škoda, da se je pobožni pisec v adresi zmotil, moral je vse skupaj poslati Šusteršiču na Dunaj, ki sam pripozna, da je bil dne 1. maja v zbornici tako tepen, da mu je slabo prišlo! Le mimogrede bodi omenjeno, da je bil tudi prejšnji občinski zastop na Rakeku klerikal, in da tam stranka Koblerjeva ni ničesar pridobila. Pač pa se je prav zelo bala, da bi ne izgubila večine, in zategadelj je pri volitvi po znanih dobrih receptih prav pridno sleparila!

Ženskega telovadnega društva prva skušnja se je včeraj sijajno obnesla v dvorani ljubljanskega Sokola ob navzočnosti odličnega občinstva, katero je sprejemal odbor, na čelu starostka g. dr. Tavčarjeva. Zanimanje za prvi nastop telovadkinj je bilo veliko, in nestrpo smo čakali začetka. Ob zvokih sokolske koračnice so prikorakale telovadkinje, navdušeno pozdravljeni, v četverostopih pod poveljstvom načelnice gospodične Kajzeljeve v telovadnico. Takoj po prvih prostih vajah je bilo sklepati o vzorno in vstrajno gojeni telovadbi, in občinstvo je vsaki izvedbi sledilo z vedno večjo pozornostjo. Proste vaje, ki so mično zvezane obsegale gibe rok in nog z obrati, je izvajalo 20 telovadkinj, ob godbi točno, elegantno in z luhkoto. Le čuditi se je bilo somernemu, skladnemu izvajanju telovadkinj upravne žene starosti z izvedbami gospodičin. Vajam s kiji, izvajanim od odraslejših telovadkinj, je sledila enaka živahna poхvala, in le občudovali smo, da se je osobito težavni, zadnji oddelek kroženja tako izvrstno posrečil. Kakor pri prvi točki, tako je bilo opaziti tudi pri teh vajah z orodjem iste vrline, le da moramo vseskozi posrečeno, strogo istočasno baš tukaj izredno težavno izvedbo ob spremljevanju godbe posebno pohvalno povdari. Po tej točki je nastopila vrsta odraslih telovadkinj, ter naravnost vzorno izvajala na bradiji iz prečne opore kolebne vaje, prednožne in zanožne seskoke in mete ter obrate na leštvinu. Občinstvo je izvedbi vsake telovadkinje glasno izražalo svoje priznanje. To vzgledno telovadsko skušnjo je zaključila prelepa res v trenutku uprizorjena skupina na bradli s slovensko zastavo na vrhu. Po nastopu v red je bil vročen v imenu telovadkinj načelnici gospodični Kajzeljevi v znak iskrene hvaležnosti za njeno požrtvovalno in trudoljubno delo prelep šopek, navzoče občinstvo pa je hvaležno za prelepi užitek veselo pritrdirlo tej ovaciji in navdušeno pozdravljalo ob zvokih — »Naprej zastava slave« strumno iz telovadišča odhajajoče slovenske telovadkinje. Ta vzorna, strogo po sokolskem sestavu izvajana skušnja, sad dolgotrajnega, napornega dela neutrudljive gospodične načelnice, njenih sotrudnic in društvenih odbornic ter tudi pri tem društvu nemorno delujočega dr. Murnika, načelnika ljubljanskega Sokola, je gotovo pridobila novih prijateljev prekoristnemu ženskemu telovadnemu društvu. Brez dvoma se po tako krasno uspeli telovadbi pomnoži število telovadkinj, zatorej prvoboriteljice telovadske ideje med Slovenkami neustrešeno naprej! Sokolski Vam nazdar!

Sokol.

— „Ljubljanska meščanska godba“. Iz tajnikovega poročila na I. občnem zboru dne 1. maja podajemo nastopne podatke. Na ustanovnem zborovanju dne 21. februarja t. l. so bila sprejeta pravila, katera je pripravljalni odbor predložil vladu, ki jih je dne 19. marca potrdila. Godba se je ustanovila 1. oktobra 1900 ter nastopala pri raznih prilikah na splošno zadovoljnost. Sodelovala je pri 47 koncertih in veselicah, 33 plesih, 3 javnih promenadnih koncertih, 2 serenadah, 2 mašah, 1 procesiji (in 1 pogrebu.) Svirala je tudi zunaj Ljubljane: v Kranju, na Vrhniku, na Selu, v Vevčah in v Šiški. Dohodkov je bilo 19.278 kron 92 vin. in stroškov 18.605 K 24 vin. Zaslužek godbe od pričetka do 1. aprila t. l. znaša okroglo 5000 K. Mestna občina ljubljanska je dala 8000 kron za ustanovne stroške in 4000 kron letne podpore, 341 meščanov pa je dalo podpore 2561 kron. Stalno mesečno plačo ima 19

členov, 4 členi pa dobivajo plačo za vsak nastop, učencev v šoli je 28, od katerih je 5–6 že rabljivih, več kot polovica pa jih bo za rabo čez kakih 5 do 6 mesecev. Godbo vodi kapelnik Benišek, šolo pa podkapelnik Majcen, kateremu so predeljeni nekateri učitelji. Šola in vaje se vrše v stari gimnaziji, kjer je g. deželnki predsednik baron Hein prepustil 6 sob v brezplačno porabo, za kar se mu izreka najtoplješa zahvala. Godba bo le tedaj uspevala, če pristopi društvu občno članov in podpornikov. Za gledališče godba pri današnjih razmerah še ni godna, vsaj za večje opere ne, in to zaradi tega, ker ima premalo moči. A tudi to se utegne s časom izboljšati, za sedaj je boljše, da se polagoma napreduje, nego pa polagoma nazaduje. To je kratka slika o dosedanjem delovanju meščanske godbe, kakor jo je podal tajnik pripravljalnega odbora gosp. Barle za čas od ustanovitve pa do dne 16. aprila, ko se je imel vršiti I. občni zbor, ki se je pa preložil na dan 1. maja, in o katerem smo obširnejše poročali zadnjič. Želeti bi bilo, da najde godba v vseh slojih meščanstva obilo podpornikov!

Razni dogodki v konsumnem društvu na Bledu in v nekaterih filialkah. Nekaj časa sem se nič več ne čuje o osnovanju novih konsumnih društev po naši ožji domovini. Pantentovani osrečevalci kmeta najbrž premišljajo, da so se precej urezali, ter morebiti vsaj nekateri mej njimi prišli do spoznanja, da ne pojde vse kar tako gladko, kakor so si v svoji vsemogočnosti domisljevali. Istina! Črevljar naj ostane pri kopitu! Duhovnik naj se edino le s svojimi posli bavi, kakor mora vsak drugi, naj si bodi kdor koli, pred vsem vestno izpolnjevati kar mu njegov stan nalaga. Žalibog se ravno duhovniki utikajo v stvari, ki jim niso nič marci in katerih ne umejo, ker se jih niso nikdar učili. Posledica duhovniškega utikanja v gospodarske zadeve je dogodek, ki smo ga pri nas doživelji. Pokazalo se je, kako je treba delati, da pride konsumno društvo, ako se povsem pravilno ravna s slavno c. k. sodnijo v dotiku. Znano je, da imamo na Bledu konsumno društvo, katero se bavi ne samo s prodajo specerijskega in galerijskega blaga ampak tudi s točenjem vina ako se sme tako imenovati brozga, ki se tam toči. Naznanih se je pred šestimi meseci na merodajno mesto, da konsumno društvo na Bledu toči strupeni petijot, kar je c. kr. preskuševališče v Klosterneuburgu dognalo. Šele te dni se je izvedelo, kako je sodnija razsodila. Sodniška obravnava je le toliko dognala in nič več kolikor je povedala otožnica. S krivci se je postopalo jako usmiljeno. Štirikrat so bile prične k obravnavi v Radovljico klicane. Kaznovan je bil predsednik konsumnega društva na Bledu Janez Zupan na 14 dni zapora in na globo 200 kron, predsednik filialke na Bohinjski Beli Jožef Peterenal pa na 10 dni zapora in na globo 40 kron. Čudno se nam zdi, da filialki Mlino in Ribno nista bili zaznamovani, ker na Bledu je glavna zaloga konsuma, filialke so pa v Mlinem, Ribnem in na Boh. Beli, a te zalaga blejski konsum, in so tu tudi te filialke strupeni petijot točile. Ne smemo pozabiti, da je v zadevi gori omenjenega naznaniha na sodnijo, zaščitnik konsumnih društev, dr. Šusteršič štirikrat v Radovljico privandal, a sv. duh mu ni zamogel ali ni hotel pomagati. Dva predsednika sta bila navzlic vsemu temu kaznovana. Ni šlo drugače in ni šlo. Seveda določa razsodba, da sodne stroške — koji niso majhni — plača zadružna. Mi pa pravimo: Plačal jih bode kmeti. Le tako naprej? Ubogi kmet, upamo sigurno, da si ti bodo docela oči odprle in to kmalu. V svesti smo si, da je naš kmet prišel do spoznanja resnice. To se je pokazalo, ko se je vršil občni zbor konsumnega društva na Bledu. Pri tem zboru se je dokazalo voditeljem, kakor: Oblaku, Mraku in Pristovu, da je 600 kron dolga, kateri ni bil v račun vpisan, (morebiti je pa tudi kaj tacega dolga, za katerega sami voditelji vedo), ter da je veliko blaga v bilanci izkazana. Kmetom se zdi to in ono sumljivo, posebno sestava računa. No, sestava računa naših voditeljev ne skrbi bogosigredi kako, ker imajo za to izvrstno moč. Ta moč je znani Miha, hlapec pobožneg kneza Windischgraetz, duševni voditelj konsumnega društva. Da je to resnica, je župnik pri zborovanju očitno

priznal. Oh, ko bi dr. Šusteršič poznal Miha učen, gotovo bi ga engažiral za računovodijo pri »Gospodarski zvezi«. Ta občni zbor je toraj marsikaj pokazal, posebno to, da so duhovniki slepili kmeta v gospodarskih, a tudi v političnih stvareh. Ako so mislili duhovniki, da bodo kmeta brezpogojno vodili — se je tu očvidno pokazalo, da se kmetje ne bodo dali za nos voditi. Pri občnem zboru so kmetje duhovnikom take pravili, da jim bodo tisti ne ravno uljudni primki še dolgo dolgo zveneli po ušesih. Da bi se kmalu na bolje spreobrnilo — v to pomozi Bog!

— **Legar v topničarski vojašnici.** Izmed vojakov, ki so oboleli za legarjem, so že trije umrli. Zadnjič smo zabeležili govorico, da je legar najbrž nastal vsled tega, ker so vojaki pili vodo iz vodnjakov. Izkazalo se je, da temu ni tako. Legar je bržas nastal vsled tega, ker so vojakom v podzemskih prostorih prišle od zidovja neke stvari v jed.

— **Dobrodeleni bazar.** Naprošeni smo naznani, da je prihodnja seja glavnega odbora v sredo, dne 8. maja, ob šestih zvečer. Glavna skušnja za sodelujoče gospe in gospodičine je v četrtek, dne 9. maja, ob 1/6. zvečer v veliki dvorani vladnega poslopja.

— **Poročil se je g. Jos. Smertnik,** knjigovodja celjske posojilnice, z gosp. Antonijo Hoge iz Ljubljane Čestitamo!

— **Za gg. trgovce in gostilničarje.** Ker je tukajšnji c. kr. merosodec g. Fran Levec obolen ter ima dopust za tri tedne, nadomestuje ga v tukajšnjem merosodnem uradu na Žabjaku c. kr. merosodec iz Radovljice ter ureduje isti v Ljubljani vsak torek, sredo in petek od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne, tar naj se stranke oglaše le te dni v uradu.

— **Izlet na Boč se vrši v četrtek, 9. maja iz Studenic.** Odhod od Koropca ob 7. uri zjutraj. Drug velik izlet pa bode v nedeljo 2. junija.

— **Zgradba Franc Jožefovega jubilejskega mostu.** Pretekli teden so se pričela betonska dela pri tem mostu, ki bodo trajala kake 4 tedne.

— **Ptujsko učiteljsko društvo** je zradi neugodnega vremena svoj majniški izlet preložilo in se isti vrši po prej objavljenem vsporedu v četrtek dne 9. maja t. l. k Sv. Urbanu pri Ptuju.

— **Nezgoda.** V soboto popoldne se je 7 let stari deček Feliks Koprivec na Poljanski cesti obesil vzadej na neki tovorni voz in se nekaj časa peljal. Blizu živinodravnice je skočil z voza in je hotel steči na kraj ceste. V tem hipu se je pripeljal mimo z motor-vozom baron Codelli in je podrl dečka na tla. Dečka, ki je znatno poškodovan, so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Z rešilnim vozom** so prepeljali v soboto zvečer v deželno bolnico delavko Uršulo Verhovčeve, kateri je na Jurčičevem trgu prišlo slabo in se ji je kri vila.

— **V vodo padla** je v soboto zvečer ob Gruberjevem kanalu brezposelna delavka Frančiška Žan. Gredča ob bregu, jej je padla culica iz rok in se terkljala po bregu v vodo. Žan je skočila za culico, se izpodrsnila in padla v vodo. Na njeno klicanje na pomoč je prihitel mesarjev sin Anton Anžič in jo potegnil iz vode.

— **Utonil** je v soboto zvečer na sv. Petra nasipu šolski učenec Ivan Schoener. Igral se je na plavu in se pri tem prekucnil v vodo. Truplo še do danes niso našli.

— **Motor-voza se je ustrašil** danes dopoldne Pred Škofijo konj Ant. Svetlina iz Podgorja. Dirjal je na Vodnikov trg in tukaj podrl stojnico prodajalke Marijane Reškove in ubil okno pri Nolljevi prodajalnici.

— **Denar na njivi** je našel pred Veliko nočjo hlapec Anton Pevec. Bilo je v starci uniji zavitih 171 kron. Ves ta denar je Pevec s svojimi prijatelji zapil. V soboto ponoči so se prijatelji pri pijači nekaj sprekli in stepili ter slednjič izdali Pevca, da si je najden denar pridržal. Pevec so zaprli.

— **Konj z brano** je ušel danes dopoldne na ljubljanskem polju in je dirjal v mesto. Na železničnem prelazu so ga ustavili. Nesreča se ni nobena pripetila. Tudi konj je nepoškodovan.

— **Izgubljene stvari.** V frančiškanski cerkvi je izgubila neka delavka denarnico s 28 kronami. — Na poti iz »Zvezde« po Šelenburgovi ulicah, Franca Jožefa cesti

do Bleiweisove ceste je izgubila neka dama zlate zapestnico. — Na poti od Šišenskega kolodvora v mesto je bila včeraj zvečer izgubljena moška srebrna ura z veržico. Oddaj se v Drenikovi prodajalni v »Zvezdi«.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 6. maja. Z radostnim zadodčenjem pozdravljamo sijajni poraz dr. Šusteršiča. Napredni visokošolci.

Crnomolj 6. maja. Čast in hvala dr. Tavčarju in Plantanu za resnične in možate besede proti Žlindri. Pobite leži napihnjeni zmaj na tleh, poštenje je premagalo hinavstvo in prevaro.

Crnomeljski liberalci.

Kočevje 6. maja. Dr. Žlindra je svoj čas hotel klicati našemu prvemu, nevstrashenemu boritelju dr. Tavčarju memo mori, a sedaj so drugi njemu miserere zapeli. Slava naprednim poslancem!

Kočevski naprednjaki.

Metlika 6. maja. Hrabrima borteljema dr. Tavčarju in Plantanu čast in slava! Vro dobro! Vi ste ponos in uživalci polnega zaupanja svojih volilcev.

Metliški naprednjaci.

Raka 6. maja. V proslavo Šusterščevega poraza — topiči pokajo — žlindrovci jokajo! Živila napredna stranka!

Raski naprednjaka.

Sodražica 6. maja. Dr. Šusteršič sledi grobni napis: Bog ne pusti, da bi drevesa v nebesa rasla.

Škofjeloka 6. maja. Ali je sv.

Duh tako feldmaršala zapustil, da še »žajfe« ne dobi?

Žabniški naprednjaki.

Trojane 6. maja. Bog je pravčen! Strela udri iz višine v doktor žlindrove vrline.

Trojanski narodnjaki.

Vipava 6. maja. Z zlatimi črkami nam bo zapisan 1. maj, nositelj obsodbe dr. Šusteršiča, slava dr. Tavčarju, noustrašenemu našemu boritelju!

— Zavedni Colčani in Podkrajci.

Vižmarje 6. maja. Prav dobro izgnali ste mu iz njega govorečega sv.

Duha. Lotite se še v njem bivajočega belzezbuba.

— Podsmarnogorski Antižlindrarji.

Dunaj 6. maja. Z ozirom na poročilo »Slovenca« o glasovanju v grajalnem modseku zastran žlindre smo po informaciji od najkompetentnejše strani v položaju konstatirati, da je »Slovenčeve« poročilo popolnoma neresnično. Glasovati je bilo o treh točkah, radi katerih je Šusteršič zahteval, da se izreče Steinu graja. Pri prvi točki (»Vami ne govorim, Vam se je trikrat reklo šuft« itd.) je bilo 4 glasov za grajo, 4 proti graji. Predsednik dr. Kramař je dirimiral zoper Šusteršiča. Pri drugi točki (»Vi imate od žlindre umazane roke«) je bilo 7 glasov zoper grajo in le 1 glas za grajo. Pri tretji točki (»Dr. Žlindra«) je bilo 7 glasov za grajo in 1 glas proti graji.

Dunaj 6. maja. Glede vodnih stavb na Českem je upanje, da se vendar doseže porazumljenje. Včeraj je bila glede teh stavb v ministrstvu notranjih del važna seja, doseglj se je pa tudi porazumljenje med Čehi in Poljaki. »Hlas Naroda« je poročal, da so se zastopniki Hrvatsko-slovenskega kluba in žlindra kluba izrekli zoper vodne stavbe. To je izmišljeno. Ta dva kluba hočeta Čehi podpirati, želite pa, da Čehi podpirajo neke njihove želje glede vodnih in železniških stavb.

Dunaj 6. maja. Nemška radicalna stranka je imela tu velik shod. Udeležilo se ga je nad 3000 oseb. Govorili so Berger, Iro, P

